

POSTANOWIENIE

20 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 20 grudnia 2023 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J.S.

przeciwko E.S.

o rozwód,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Katowicach

postanowieniem z 30 listopada 2023 r., XVIII C 1939/20,

o przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu,

**odmawia przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu (art. 44¹ § 1 kpc).**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 30 listopada 2023 r. Sąd Okręgowy w Katowicach wystąpił do Sądu Najwyższego na podstawie art. 44¹ § 2 kpc o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu sprawy z powództwa J.S. przeciwko E.S. o rozwód. Podstawę do wystąpienia stanowił wniosek pozwanej E.S. z 24 czerwca 2023 r.

Stosownie do art. 44¹ § 2 kpc o przekazanie sprawy może wystąpić wyłącznie sąd właściwy. Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 26 lutego 2021r. (V CO 256/20) skoro w przywołanym przepisie mowa o wystąpieniu sądu, to jego rola nie może sprowadzać się jedynie do przekazania wniosku pochodzącego od strony, gdyż taki stan byłby w praktyce równoznaczny z przyznaniem samej stronie kompetencji do występowania z wnioskiem o zastosowanie instytucji unormowanej w art. 44¹ kpc, co nie znajduje uzasadnienia

w treści wskazanego przepisu. Nie pozbawia to oczywiście stron postępowania możliwości zwrócenia sądowi właściwemu uwagi na okoliczności mogące przemawiać za zastosowaniem omawianej instytucji. Jednakże, jeżeli wystąpienie takie miałoby być zainspirowane aktywnością procesową strony postępowania, to również w takim wypadku postanowienie sądu winno zawierać uzasadnienie. To sąd właściwy ma bowiem wyjaśnić, jakie okoliczności przemawiają za uznaniem, że przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym wymaga względu na wartości wskazane w art. 44¹ § 1 kpc.

Zgodnie z art. 44¹ § 1 kpc przekazanie przez Sąd Najwyższy sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu jest możliwe tylko wówczas, gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, a w szczególności względu na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. Wskazany przepis stanowi odstępstwo od konstytucyjnej i ustawowej reguły rozpoznania sprawy cywilnej przez sąd miejscowo właściwy, co powoduje konieczność jego ścisłej wykładni. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że przepis art. 44¹ kpc ma na względzie przeszkody dotyczące danego sądu jako organu wymiaru sprawiedliwości, a nie przeszkody odnoszące się do poszczególnych sędziów, gdyż w tym przypadku do rozwiązania zaistniałych wątpliwości służy instytucja wyłączenia sędziego od orzekania w danej sprawie.

Sąd występujący w postanowieniu z 30 listopada 2023 r. nie wykazał, że tego rodzaju okoliczności występują względem Sądu Okręgowego w Katowicach, a pozwana w swoim wniosku z 24 czerwca 2023 r. podniosła przede wszystkim uwagi odnoszące się do poszczególnych sędziów, co nie jest równoznaczne z wykazaniem, że dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem sprawy innemu równorzędnemu sądowi.

Dlatego orzeczono jak w sentencji.

(K.W.)

[ms]

